

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15572

Tarih : 18.12.2025

10/3501

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Batman ilinde bulunan ceza infaz kurumlarında yaşandığı tespit edilen hak ihlallerinin; nitelik, yaygınlık ve süreklilik boyutlarıyla birlikte tüm yönleriyle araştırılması, bu ihlallerin ortaya çıkmasında idari ve yapısal sorumluluğu bulunan kişi ve kurumların belirlenmesi, cezasızlık pratiklerinin ortadan kaldırılması ve benzer ihlallerin tekrarının önlenmesine yönelik kalıcı, denetlenebilir ve insan hakları temelli çözüm mekanizmalarının oluşturulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Batman Barosu Av. Sedat Özevin İnsan Hakları Merkezi, İnsan Hakları Derneği Batman Şubesi ve Özgürlük için Hukukçular Derneği Batman Şubesine yapılan başvurular üzerine Batman ilinde bulunan ceza infaz kurumlarında görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler neticesinde hazırlanan “Batman Ceza İnfaz Kurumları Gözlem ve Tespit Raporu”nda; Batman T Tipi Kapalı, Batman M Tipi Kapalı, Batman Yüksek Güvenlikli ve Batman Beşiri Açık Ceza İnfaz Kurumlarında işkence ve kötü muamele, sağlık hakkının ihlali, keyfi disiplin uygulamaları, aşırı doluluk, hijyen ve beslenme sorunları ile temel insani ihtiyaçların karşılanmaması gibi çok sayıda ağır ve sistematik hak ihlalinin yaşandığı ortaya konulmuştur.

Raporda yer alan tespitler, söz konusu ihlallerin münferit olaylar olmadığını; ceza infaz kurumlarının idaresi, denetimi ve işleyişine ilişkin yapısal sorunların süreklilik kazandığını göstermektedir. Revir başvurularına geç yanıt verilmesi, hasta ve kronik rahatsızlığı bulunan mahpusların tedaviye erişiminin geciktirilmesi ya da fiilen engellenmesi, kelepçeli muayene ve ağız içi arama gibi insan onuruyla bağdaşmayan uygulamaların sağlık hizmetine erişimin ön koşulu haline getirilmesi, ihlallerin yaşam hakkı sınırına dayandığını ve geri dönülmez sonuçlar doğurma riski taşıdığını ortaya koymaktadır.

Özellikle Batman T Tipi ve Batman Beşiri Açık Ceza İnfaz Kurumlarında yaşandığı belirtilen darp iddiaları, şüpheli ölümler, intihar vakaları ve acil müdahale süreçlerindeki gecikmeler; devletin gözetimi altındaki bireylerin yaşam hakkının ciddi risk altında olduğunu göstermektedir. Bu durum, ceza infaz kurumlarının güvenli alanlar olmaktan çıktığına ve etkin bir koruma mekanizmasının işletilmediğine işaret etmektedir.

Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda çocukların yetişkinlerle birlikte, aşırı kalabalık koşullarda tutulduğuna ilişkin tespitler ise çocukların üstün yararı ilkesinin açık biçimde ihlal edildiğini göstermektedir. Çocukların fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimlerini tehdit eden bu koşullar, ceza infaz sisteminde çocuklara yönelik özel koruma yükümlülüklerinin yerine getirilmediğini ortaya koymaktadır.

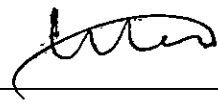
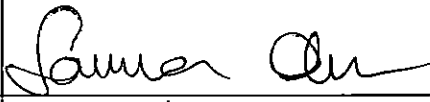
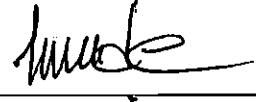
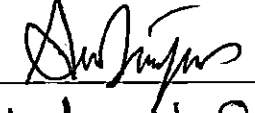
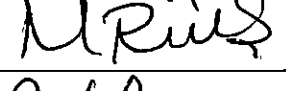
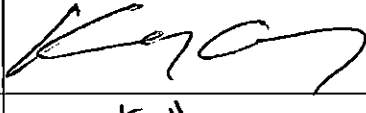
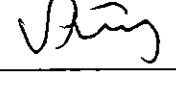
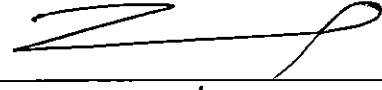
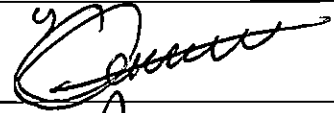
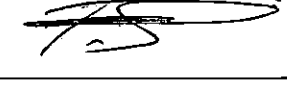
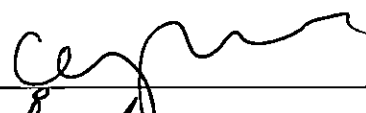
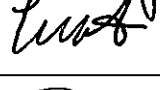
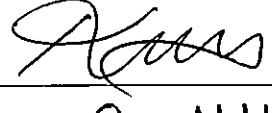
Batman Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu’nda ağır ve kronik hastalığı bulunan mahpusların düzenli sağlık takibinden yoksun bırakılması, epilepsi gibi hayati risk taşıyan hastalıklara rağmen gerekli tedavi ve müdahalelerin sağlanmaması, ceza infaz rejiminin cezalandırıcı bir niteliğe büründüğünü ve insan onuruna aykırı bir uygulama pratiğinin yerleştiğini göstermektedir.

Öte yandan açık ceza infaz kurumu statüsünde olmasına rağmen Batman Beşiri Açık Ceza İnfaz Kurumu’nda da ciddi hak ihlallerinin tespit edilmiş olması, sorunun yalnızca yüksek güvenlik rejimiyle sınırlı olmadığını; ceza infaz sisteminin bütününe yayılan yapısal bir krizle karşı karşıya olunduğunu ortaya koymaktadır.

Raporda ortaya konulan ihlaller, ceza infaz kurumlarına ilişkin mevcut idari denetim mekanizmalarının yetersizliğini, şikayet ve başvuru yollarının etkisiz kaldığını ve mahpusların başvurularının çoğu zaman karşılıksız bırakıldığını göstermektedir. Bu durum, cezasızlık algısını güçlendirmekte ve ihlallerin devamlılığını beslemektedir.

Ceza infaz kurumları, cezalandırma değil infaz yerleridir. Devlet, özgürlüğünden yoksun bıraktığı bireylerin yaşamını, sağlığını ve insan onuruna uygun koşullarda tutulmasını güvence altına almakla yükümlüdür. Batman ilindeki ceza infaz kurumlarında tespit edilen ihlaller, bu yükümlülüğün sistematik biçimde yerine getirilmediğini açıkça ortaya koymaktadır.

Bu nedenle; Batman ilindeki tüm ceza infaz kurumlarında yaşanan hak ihlallerinin bütüncül biçimde incelenmesi, idari ve yapısal sorumlulukların ortaya çıkarılması, hasta mahpuslar ve çocuklar başta olmak üzere kırılgan grupların durumunun özel olarak ele alınması, şüpheli ölümler ve intihar vakalarının aydınlatılması ve ceza infaz sisteminin insan haklarına uygun hale getirilmesine yönelik kalıcı çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulması zorunlu hale gelmiştir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	